

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,50 zł z doręczeniem 1,65 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,50 zł, z doręczeniem 4,95 zł. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Drweca“ Sp. z o.o. w Nowemiście.

Adres telegr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok VIII.

Nowemiasto-Pomorze, Czwartek, dnia 19 kwietnia 1928.

Nr. 46

Zbliżenie polsko-włoskie Niemców bardzo niepokoi.

Wyjazd polskiego ministra spraw zagr. p. Augusta Zaleskiego do Rzymu i zapowiedziane tam konferencje z Mussolinim, mające widocznie na celu zacieśnienie stosunków polsko-włoskich, wywołały nie tylko w kraju naszym i włoskim, ale i w opinii publicznej całej Europy żywe zainteresowanie. Mianowicie głośnym echem odbijają się one w Niemczech, w Wiedniu, w Pradze, w Paryżu i w Bukareszcie — choć w nierówny sposób. Niemcy i Wiedeń są żywo zaniepokojone tym zjazdem — widocznie wyczuwają, że o ich tu chodzi skórę — Francja przyjmuje ów zjazd z zupełnym spokojem i zadowoleniem. Wie ona przecież dobrze, że Polska, nawiązując ściślejsze stosunki z Włochami, wcale a wcale nie myśli o rozluźnieniu węzłów, które ją łączą z Francją, a temniej o zerwaniu tychże. Przeciwnie Polska, wchodząc w ściślejsze stosunki z Włochami, pragnie przez to jako pośredniczką, Francją i Włochy, między którymi to państwami są pewne tarcia — przyciągnąć bliżej ku sobie. Poza tem pewny niepokój z powodu wyjazdu ministra naszego do Włoch istnieje i w Pradze, jako że Czechosłowacja żywi pewne obawy, by stosunek Polski przez ściślejsze zbliżenie do Włoch nie oziębił się w stosunku do Małej Ententy. Poza tem jednak poza Niemcami i Austrią sprawa polsko-włoska nigdzie niepokojem nie wywołuje. Niemcom atoli i Austrii owa wizyta poprostu spać nie pozwala. Kombinują oni — i to pewno nie bez słuszności, że zbliżenie włosko-polskie ma na celu obronę przeciw ekspansji i zakusom zaborczym pangermanizmu. Bo przecież jeden i ten sam wróg zagraża tak Polsce jak i Włochom. Polsce Niemcy chcą odebrać Pomorze i Górny Śląsk — to na pierwszym miejscu — a potem wogóle dążą oni do wypierania Polaków i do posuwania się na wschód. A w stosunku do Włoch, to Niemcy wyraźnie zmierzają do zagarnięcia Austrii i oparcia swej granicy o Brenner odebraniem Włochom Tyrolu, aby stąd potem sięgać ku morzu Adriatykiemu. I tu właśnie Włochom grozi ze strony Niemców największe niebezpieczeństwo. Nic przeto dziwnego, że obydwa państwa, mając jednego i tego samego niebezpiecznego wroga — szukają między sobą zbliżenia i porozumienia, aby się przeciw niemu zabezpieczyć. Niemcy przewidując więc, że polsko-włoskie zbliżenie ma taki właśnie cel, starają się, jak tylko mogą, rozmaitemi intrygami to zbliżenie w opinii publicznej zdyskredytować i Polskę poróżnić z jej przyjaciółmi, a w pierwszym rzędzie z jej najbliższą sojuszniczką, Francją. Berlińskie przeto dzienniki głoszą ni mniej ni więcej, jak, że wizyta włoska ministra Zaleskiego jest demonstracją przeciwfrancuską ze strony Polski i również przeciwstawieniem się Małej Entencie.

Mussolini, tak insynuuje prasa niemiecka, pragnie stworzyć blok państw, złożony z Włoch, Węgier, Polski, Rumunii i Turcji, któryby dał Włochom hegemonję na Bałkanie. W ten sposób zostałyby rozbita Mała Ententa, naturalna sojuszniczka Francji i wpływy Francji na Bałkanie zostałyby zredukowane do minimum. W ten sposób więc intrygując, usiłują wysłać podróż naszego ministra spraw zagr. do Rzymu i narady z Mussolinim, aby podkopać przyjaźń polsko-francuską, a w dalszym ciągu i polsko-czeską.

Mamy jednak nadzieję, że kopyta końskie, które z tych wszystkich opisów i głosów prasy niemieckiej, wychodzą na wierzch, są tak wyraźne i dostrzegalne, że cel chybią. Z tego niepokoiu i gniewu i jadu, ujawniającego się z racji zbliżenia polsko-włoskiego po stronie niemieckiej, wynika jasno to jedno, że rząd polski nawiązując ściślejsze stosunki z Włochami, jest na dobrej drodze, że mianowicie zbliżenie to leży w interesie naszym, skoro ono tak niepokoi naszych wrogów.

Nam więc cieszyć się należy z tej wizyty, która oby rzeczywiście spełniła pokładane w niej nadzieje i doprowadziła do jak najlepszych stosunków między obydwojema krajami! Poza Francją Włochy są tym

krajem, z którym nas łączy wiekowa przyjaźń i sympatja. A ta okoliczność, że istnieje prócz tego jeszcze między obydwojema krajami wspólny interes, dodaje stosunkom tym szczególną wartość i niewzruszoną trwałość.

Mussolini odznaczony „Krzyżem Walecznych“.

Rzym, 14. 4. W czasie 2-godzinnej audjencji u Mussoliniego min. Zaleskiego, minister Zaleski wręczył Mussolinemu w imieniu marsz. Piłsudskiego czterokrotny krzyż walecznych z potrójnym okuciem. Jest to najwyższe odznaczenie wojskowe, nadawane przez ministra spraw wojskowych Rzplitej Polskiej.

Jak przemówił premier Mussolini do p. min. Zaleskiego?

Rzym, 15. 4. Na bankiecie, wydanym w dniu wczorajszym przez premiera Mussoliniego na cześć p. min. Zaleskiego, premier włoski wygłosił następujący toast:

Wizyta, którą W. E. zechciał łaskawie złożyć w stolicy Włoch, daje mi szczęśliwą sposobność powitać tu Pana w jego charakterze ministra spraw zagranicznych Polski. Głęboko dziękuję Panu za tę wizytę i wysoko sobie cenię ten akt kurtuazji jeszcze i z tego powodu, że widzę w nim nową rękojmię trwałej przyjaźni pomiędzy tymi dwoma narodami. Stosunki włosko-polskie są odwiecznie tradycyjne i można powiedzieć, wypływają z naturalnej skłonności obu narodów; przyczem te węzły przyjaźni stały się zacieśniając. W. E. ze swej strony już przyczynił się do tego w wysokiej mierze podczas swego 4 letniego pobytu w Rzymie w charakterze przedstawiciela swego rządu. Włochy, które pierwsze wystąpiły z żądaniem odbudowy państwa polskiego i które zawsze z całym zapalem popierały słuszne żądania terytorjalne Polski, stały się śledząc z jak największym zainteresowaniem i zyczliwością kolejność losów i poszczególne fazy w dziedzinie odbudowy Waszej Ojczyzny. Do tego momentu naród polski zdołał naprawić wielkie szkody, wyrządzone przez kilkakrotną inwazję walczących wojsk podczas wielkiej wojny, uzdrowił swe finanse, zreorganizował swe życie ekonomiczne, dokonał procesu zjednoczenia dawnych trzech zaborów, wreszcie stworzył swą armję, będącą solidnym i trwałym narzędziem obrony narodowej. Dzięki takiemu rezultatowi Wasz wielki kraj stał się elementem pokoju europejskiego. Rząd włoski uprawia taką samą politykę pokojową i dlatego stała się możliwa współpraca polityczna pomiędzy tymi dwoma krajami, która winna być rozwijana z jaknajwiększą wzajemną serdecznością. Stosunki ekonomiczne

i tak już znaczne, będą wzrastały, co zapewnione jest dzięki bogactwom naturalnym Waszego kraju i pracowitości Waszego społeczeństwa. Wznoszę kielich za pomyślność szlachetnego i zaprzyjaźnionego z nami narodu polskiego, za zdrowie męża, który stoi na czele Waszej Ojczyzny, za Marszałka Piłsudskiego i za zdrowie Waszej Ekscelencji oraz szanownej jego małżonki.

Jak odpowiedział p. Zaleski?

W odpowiedzi na toast premiera włoskiego p. min. Zaleski wygłosił przemówienie:

„Cieszę się niezmiernie, że po przeszło dwuletniej nieobecności jest mi dane odwiedzić Rzym, gdzie jako poseł polski spędziłem 4 lata, poświęcając pracę nad zacieśnieniem stosunków między obu krajami. Jak W. E. słusznie to zauważył, stosunki te są dawne i tradycyjne. Wraz z chrześcijaństwem otrzymaliśmy z Włoch tę kulturę łacińską, która uczyniła z nas najbardziej wysuniętą na wschód placówkę cywilizacji zachodniej. Przez wieki młodzież nasza czerpała wiedzę na słynnych uniwersytetach włoskich, a sztuka piękna i literatura włoska nigdzie może tak nie była ceniona, jak w Polsce. Podczas walk naszych o niepodległość czerpałiśmy zawsze we Włoszech pomoc nie tylko moralną, ale i materialną. Nie zapomnę nigdy, iż na ziemi naszej, obok powstańców naszych, zginęli też i synowie ziemi włoskiej. Hymn naszego narodu powstał we Włoszech i do dziś dnia matki polskie uczą dzieci swe tej pieśni, która mówi, że właśnie z ziemi włoskiej do polskiej miało nam przyjść zwycięstwo. Nie zapomnę również, iż podczas wielkiej wojny Włochy były pierwszym krajem, który przeprowadził w parlamencie uchwałę, żądającą przywrócenia niepodległości Polski. Nie zapomnę również tej roli, jaką odegrała W. E. w związku z uznaniem przez mocarstwa naszych granic wschodnich. To też dziś jak i dawniej, kiedy wielka Italja pod rządami W. E. realizuje swą wielkość i jedność narodu, prowadząc olbrzymim krokiem swój wspaniały rozwój, odrodzona Polska życzy sobie nie tylko zachowania tych dobrych odwiecznych stosunków, lecz i dalszego ich rozwoju z tem niezłomnym przeświadczeniem, iż kontynuowanie i rozwój naszej współpracy na gruncie politycznym może mieć tylko jak najdotodajniejszy skutek dla utrzymania pokoju. Dziękując W. E. za jego serdeczne słowa, wypowiedziane pod adresem mojego kraju, jak również za tę tak na wskroś włoską gościnność, której doświadczyliśmy — moja małżonka i ja — wznoszę kielich za zdrowie ich królewskich mości, za wspaniałą przyszłość wielkiego narodu włoskiego, który znalazłszy w osobie W. E. genialnego sternika, zmierza pod jego kierownictwem do świetnej przyszłości i piję za zdrowie W. E.“

Umocnienie pokoju w Europie, to cel wizyty min. Zaleskiego w Rzymie.

Głosy prasy francuskiej o przemówieniach Mussoliniego i Zaleskiego.

Paryż, 16. 4. „Le Temps“ zaznacza, iż oświadczenie min. Zaleskiego w czasie toastu w Rzymie, Polska dąży do zawarcia stosunków z Włochami jest szczerem dążeniem Polski uczynienia wszelkich możliwych wysiłków w celu ugruntowania pokoju w Europie i to powinno wystarczyć dla ustalenia znaczenia wizyty min. Zaleskiego w Rzymie i usunięcia wszelkich podstępnych przypuszczeń jakie powstały w niektórych środowiskach zagranicą. Polityka polska wynika z traktatów pokojowych oraz bezpośrednio z zagadnień gospodarczych i dlatego też Polska powołuje

się na swój sojusz z Francją i Rumunją oraz na wspólność interesów z Małą Ententą, o ile chodzi o utrzymanie status quo w Europie centralnej i wreszcie na konieczność prowadzenia polityki pokojowej w duchu Locarna.

Nic nie służy na przeszkodzie zacieśnieniu węzłów przyjaźni polsko-włoskiej, pisze dziennik — i niema potrzeby dopatrywania się w tej manifestacji oznaki naszej linii politycznej, mogącej zmienić bieg wypadków i wznieść bezpośrednio głęboki rozdźwięk w całości sytuacji międzynarodowej.

Dwie noty sowieckie do Francji.

Paryż. „Le Matin“ dowiaduje się, że na Quai d'Orsay zostały złożone dwie noty sowieckie.

Pierwsza z nich odmawia Bankowi Francuskiemu prawa do embargo złota sowieckiego. Na notę tę Berthelot udzielił niezwłocznie am. asadorowi sowieckiemu Dowgalewskiemu odpowiedź, w której podtrzymał tezę francuską.

Druga nota sowiecka wyraża zdziwienie z powodu przerwania rokowań w sprawie długów, która to sprawa od chwili rozwiązania specjalnej komisji została powierzona kancelarjom obu państw.

„Le Matin“ sądzi, że noty te mają na celu „pozwolenie komunistycznej propagandy wyborczej.“

Trzęsienie ziemi na Bałkanach.

W Bułgarii dwa miasteczka i wieś zniszczone. — W Rumunii odczuto trzęsienie ziemi również.

Kraków, 15. 4. W sobotę seismograf obserwatorium krakowskiego zanotował niezwykle silne trzęsienie ziemi. Poraz pierwszy ziemia zadrgała o godz. 10 min. 2 sek. 12, a wkrótce potem pomiędzy godz. 10.5, a godz. 10 min. 8 przypadło główne wstrząśnienie, w czasie którego biurko seismografu, notującego drgania ziemi w kierunku z południowego wschodu na północny zachód, kołysało się na przestrzeni 11 ctm. Po godzinie drgania ustały. Ognisko trzęsienia ziemi odległe było mniej więcej o 1 000 klm.

Praga, 15. 4. 14 bm. około godz. 10 przed poł. seismograf zanotował katastroficzne trzęsienie ziemi, które było tak silne, że skrzywiła się igła seismografu.

Budapeszt, 15. 4. W sobotę o godz. 10 min. 1 rano zanotowano tu niezmiernie silne trzęsienie ziemi, ośrodek którego znajdował się mniej więcej w odległości 800 km. Wstrząs był tak gwałtowny, że seismograf uległ skrzywieniu.

Sofja, 15. 4. Wczoraj około godz. 11 przed południem mieszkańcy Sofji zostali zaalarmowani silnymi wstrząśnieniami ziemi, których ognisko, jak stwierdzono, leżało o 200 kilometrów na wschód od stolicy.

Później doniesiono, że trzęsienie ziemi miało miejsce we wsi Czerpan, na wschód od Filipopolu, gdzie wyrządziło poważne szkody. Zapadła się znaczna ilość domów i są ofiary w ludziach. Zarządzono rozległą akcję ratowniczą.

Dalsze wiadomości stwierdzają, że cała południowa Bułgaria została nawiedzona silnym trzęsieniem

ziemi, które w licznych punktach wyrządziło poważne szkody. Dotychczas zgłoszono 26 zabitych i nader licznych rannych.

W Filipopolu wyrzucił się minaret meczetu, przy czym 2 osoby zostały zabite. Również z miasta Stara Zagora donoszą o dwóch zabitych.

W Sofji trzęsienie ziemi odczuto bardzo silne, szkód jednak nie zanotowano.

Sofja, 15. 4. Według ostatnich wiadomości z Czerpan, wszystkie zabudowania tej miejscowości zostały zniszczone, albo też tak poważnie uszkodzone, że są absolutnie niezdatne do zamieszkania. W Borysowgardzie 75% budynków uległo zniszczeniu. Wieś Eumerwo niemal całkowicie zniknęła z powierzchni ziemi. Stosunkowo małą liczbę zabitych i rannych objaśniają tem, że katastrofa miała miejsce w Wielką Sobotę przed Wielkanocą kościoła prawosławnego i że cała niemal ludność znajdowała się nie po domach, lecz na ulicach, z drugiej strony zaś dodatnią rolę odgrywa i to, że zabudowania we wszystkich miejscowościach są małych rozmiarów i przeważnie oddzielone od siebie. Miasteczko Czerpan liczy 12 000 mieszkańców, a Borysowgard 5 000. Cały teren, nawiedzony przez katastrofę trzęsienia ziemi, liczy około 120 000 mieszkańców.

Bukareszt, 15. 4. Dziś o godz. 11 rano odczuto tu kilkuminutowe trzęsienie ziemi, które zresztą nie pociągnęło za sobą żadnych ofiar w ludziach.

Balonem do bieguna północnego.

Gen. Nobille przeleciał nad Wiedniem. — Balon znalazł się w obszarze burz na granicy czesko-niemieckiej.

Wiedeń, 15. 4. Włoski statek „Italia” prowadzony przez gen. Nobille przeleciał dziś w godzinach południowych w locie do bieguna nad Wiedniem. O godz. 10,35 nadeszła do radiostacji wiedeńskiej wiadomość, że statek „Italia” znajduje się o 100 km. na południe od Wiednia, o godz. 13,55 stacja wiedeńska otrzymała wiadomość, iż statek obrał drogę przez Berne Morawskie i Pragę — trzymać się będzie tej drogi tylko wtedy, jeżeli pogoda będzie pomyślna.

Berlin, 15. 4. „Der Montag” donosi w depeszy iskrowej, doniesionej o godz. 7 wieczorem przez radiostację niemiecką w Stolpcach na Pomorzu, iż radiostacja ta otrzymała wiadomość iskrową ze statku „Italia”, że znajduje się on w obszarze burz połączonych z błyskawicami i piorunami nad miejscowością Klacko

na pograniczu czeskosłowacko-niemieckim. Gen. Nobille zapytuje, w jaki sposób może przedostać się na powrót na właściwą drogę. Wobec tego w Stolpcach przewidują, że na skutek burzy, statek przybędzie tam dopiero w godzinach rannych w poniedziałek.

Statek „Italia” wylądował w Stupsku.

Berlin, 16. 4. Biuro Wolffa donosi za jedną z korespondencji berlińskich, że naprawa statku „Italia” przebywającego obecnie w Stolpcach (Stupsk) potrwa prawdopodobnie około 9 dni. Gen. Nobille zamierza po ukończeniu naprawy statku przedsięwziąć jeszcze przed odlotem do bieguna północnego kilka lotów próbnych. Statek „Italia” odleci więc do bieguna nie wcześniej jak 8 lub 10 maja.

Losy „Bremen” i jej pasażerów.

Nowy Jork, 15. 4. Wysiłki w kierunku stworzenia korzystnej komunikacji z lotnikami z „Bremen” uwięzionymi na Greenly Island, nie dały dotychczas pozytywnego wyniku. Komunikację telegraficzną utrzymuje się z nimi przez odległą o kilka mil stację radiową w Point Armour, przyczem nawet i ta komunikacja jest znacznie utrudniona ze względu na to, iż droga do niej prowadzi przez niebezpieczne pola lodowe.

Z Ottawy wysłano łamacz lodu „Malcolm”, który miał utorować drogę do lotników i dowieźć im żywność, statek jednakże powrócił, gdyż nie mógł się przebić przez grubą powłokę lodu.

Wiadomości, jakoby defekt „Bremen” nie był zbyt poważny, tak iż po krótkiej naprawie lotnicy mogliby podjąć dalszy lot, okazały się przedwczesne. Gdy bowiem lotnicy przystąpili do reparacji, stwierdzono, że uszkodzenia są bardzo poważne i naprawa w najlepszym razie potrwa kilka dni. Nadmienić należy, że samolot wylądował na małym jeziorze, leżącym w środku wysepki.

Pierotnie rozważano plan przewiezienia lotników z „Bremen” drogą powietrzną do Nowego Jorku. Miał to uczynić samolot bliźniaczy „Bremen”, Junkers „S

13”, jednakże piloci odmówili, twierdząc, zgodnie ze swymi amerykańskimi kolegami, że lądowanie na Greenly Island jest zbyt niebezpieczne i że nikt nie może się go podjąć. Obecnie od planu tego już odstąpiono. Prawdopodobnie do lotników dotrzeć będzie można jedynie przy pomocy psich zaprzęgów. Brak żywności załozce „Bremen” nie grozi. Ludność Greenly Island i punktów sąsiednich odnosi się do lotników bardzo przychylnie.

Nadmienić należy, że Greenly Island leży w strefie, w której w swoim czasie bardzo starannie szukano Nungera i Colle’go, którzy według wszelkiego prawdopodobieństwa w tych właśnie okolicach musieli się zatrzymać.

Lotnik irlandzki odleciał już z bezludnej wyspy. — I lotnicy niemieccy przygotowują się do odlotu.

Quebec, 16. 4. Jak donoszą z Charce City lotnik irlandzki Fitzmaurice opuścił samolotem wyspę Greenly-Island. Hühnel i Krehle pozostali w Greenly, gdzie starają się naprawić samolot „Bremen” i zakoczyć na nim swój lot do Nowego Jorku.

Wiadomości.

Nowemiasto, dnia 18 kwietnia 1930 r.

Kalendarzyk. 18 kwietnia, Środa, Bogumiła w.
19 kwietnia, Czwartek, Tymona m.
Wschód słońca g. 4 — 32 m. Zachód słońca g. 19 — 35 m.
Wschód księżycy g. 4 — 44 m. Zachód księżycy g. 19 — 37 m.

Z miasta i powiatu.

ODEZWA.

W uznaniu wielkiego znaczenia samolotów sanitarnych dla rozwoju zdrowia publicznego utworzył się w Toruniu, siedzibie Województwa Pomorskiego, Komitet dla Budowy 2 Samolotów Sanitarnych na Pomorzu. Samoloty te, jak wiadomo, mają służyć mieszkańcom Pomorza dla przewożenia chorych w nagłych wypadkach do lecznic.

Również zawiązały się w poszczególnych powiatach Pomorza komitety powiatowe. Z inicjatywy komitetu na powiat lubawski powstał w Nowemście Komitet Lokalny, w którego skład wchodzi Panowie: Ks. prob. Pape, lekarz powiatowy Dr. Żuralski, prezes Rady Miejskiej Nowaczki, prezes Towarzystwa Samodzielnych Kupców Bonifacy Gęstwicki, prezes Towarzystwa Samodzielnych Rzemieślników Ludwicki, prezes Towarzystwa Św. Józefa Michczyński i niżej podpisany.

Na swem posiedzeniu z dnia 12 bm. postanowił wspomniany Komitet Miejskowy urządzić w najbliższych dniach kwesty domowe celem zebrania funduszu na powyższy wspomniany cel.

Znając daleko idącą ofiarność i zrozumienie Miejskiego Społeczeństwa dla wszystkich spraw obywatelsko-społecznych nie wątpimy, iż Szanowne Obywatelstwo Miasta i dla tej poważnej akcji nie poskąpi grosza. Jak najniższy datek jest pożądany i mile przyjęty.

Za Komitet Lokalny dla budowy 2 Samolotów na Pomorzu.

Kurzętkowski, przewodniczący.

Targ tygodniowy z dnia 17 bm.

Nowemiasto. Na ostat., wtorkowym targu płacono następujące ceny: za ft. masł. 220—240, młł. jaj 1.50—1.60, kury 3.50—5.00, kaczki 6.00—7.00, gęsi 10—12 za sztukę, kawatek t. w. r. od 50—9), zależnie od wielkości, główka sałaty 20—25 gr, pęczek rzodkiewek 30 gr, ctr. kartofli 4.50—5.00 zł.

Nominacja rady sierot na gminę Mate Bałowski.

Mate Bałowski. Jako radca sierot na gminę Mate Bałowski zatwierdzony został p. Władysław Kotewicz z Małych Bałówek.

Nieszczęśliwy wypadek.

Łąkorz. Dnia 14 bm. Buchalc Jan rolnik, zamieszkały w Lipinkach, wódt drzewo z lasu i obok oberży Szczepańskiego w Łąkorzu, zeskoczył z wozu tak nieszczęśliwie, że wdość się pod wóz. gdzie koł od wozu przeszło mu przez nogę i złała ją. Pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu Dr. Brauner z Jabłonowa.

Pożar stogu.

Łąkorz. Dnia 15 g. bm o godz. 10,45 wybuchł pożar u rolnika Babalskiego Franciszka, zamieszkałego w Łąkorzu, wskutek czego spalił się stóg słomy.

Dzięki natychmiastowej akcji ratunkowej ze strony Straży pożarnej i ludności, zdążającej do kościoła, zdołano pożar stłumić, gdyż zaczęła już się stodoła palić. Ogień zagrażał bowiem całemu zabudowaniu. Pożar powstał na skutek bawienia się z zapalkami 7-letniego syna uszkodowanego, Ryszarda.

Zakradli się do piwnicy i skradli napoje wyskokowe.

Łąkorz. W nocy dn. 12—13 bm. skradziono przez dotąd nie wyjawionych sprawców, na szkodę Szczepańskiego Fr. z Łąkorza, 15 butelek koniaku, 3 butelki wina i 2 butelki Kurfürstera.

Sprawcy wdostali się do składu przez okno od piwnicy, które nie było zamknięte. Śledztwo w toku.

EMIL RICHEBOURG.

5

Z LETARGU.

(Ciąg dalszy)

— Bez tego człowieka — pomyślał nieznajomy — byłbym się rozbijał nadremnie po całym cementarzu i nie dał rady niczemu. Ostrzeżność zesłała mi go najwidoczniej.

W innej chwili, byłby go porwał w ramiona i uściskał serdecznie. Nie było atoli czasu na podobne czułe demonstracje. Rzekł więc tylko mimochodem:

— Ratujesz życie tej kobiety, a i moje zarazem.

W dwie minuty przebyli dzielącą ich przestrzeń.

Księżyc, jakby chciał im dopomóc w czynności, skrył się za chmurę.

Stróż jednak przyłożywszy już dłoń do płyty w grobowcu, zawahał się i stanął nieruchomy.

— Przedziel przedziel! — krzyknął nieznajomy niecierpliwie.

— Nie... nie chcę — bąknął stróż sucho.

— Lotrze jakiś! Tak to dotrzymujesz przyrzeczenia?

— Nie znam wcale pana — odrzucił lodowato. — Czy pan wiesz, że takie świętokradztwo, takie dobijanie się do cudzego grobu prowadzi wprost na galery?

Młody człowiek ruchem rozpaczliwym wydobł z pochwy sztylet, błysnąwszy klingą wyostrzoną przed oczami stróża.

— On! wolno panu mnie zamordować — tamten odmrunknął — ale nie zmusisz mnie do popełnienia zbrodni nikczemnej.

Nieznajomy zrozumiał, że nie otrzyma niczego groźbą i przemocą.

— Czyż to zbrodnia i nikczemność — przemówił tonem łagodnej groźby — chcieć uratować życie tej kobiecie nieszczęśliwej.

— Tu, mój panie, mieszkają sami umarli.

— Nie słyszałeś więc, com ci mówił, że pania de Borsenne pochowano w letargu?

Stróż potrząsnął głową.

— Pan tak utrzymujesz, ale dla mnie tego nie dosyć. Nie wyglądasz pan wprawdzie na złodzieja, kimże jednak jesteś? Kochankiem prawdopodobnie, który pragnie zobaczyć zimne zwłoki drogiej mi kobiety. Widzę, że z pana uczciwy jakiś młodzieniec. Dajże pokój temu zamiarowi nieszczęsnemu i oddajmy się stąd czempredzej.

— Ah! niegodzisz! — wykrzyknął nieznajomy.

— Ty będziesz przyczyną jej śmierci.

D dot tonem najczulszym:

— Przyjacielu, bracie! pomóż mi odwalić tę płytę! Przysięgam ci na wszystko najświętsze, że w pierw nie skłamał.

— A gdzie dowód na to?

— Powtarzam ci, że słyszałem jęk wydobywający się z pod ziemi.

— O! szumiały drzewa i jęczał wicher, jak w tej chwili.

Nieznajomy załamywał ręce kurczowo:

— Boże! Boże! czemu ja cię przekonam? — zawołał.

W tej samej chwili odezwał się w wnętrzu ziemi krzyk chrapliwy, dziki, przerażający!

III.

Krzyk ten, ostatni zapewne, jaki miał wyjść z piersi nieszczęśliwej kobiety, skazanej na śmierć męczeńską w trumnie, podzielał na stróża piorunujące.

Młody człowiek ujadł na płytę. Zaczął drapać kamień paznogciami, jakby chciał tym sposobem otworzyć wygrzebac w głąb grobowca.

Stróż otrząsnął się wkrótce z pierw tnego osłupienia. Twarz chmurą dotąd rozjaśnioną mu się i rozpromieniła. Przedem cofnął się trwożnie przed cemb nieznanem, a co prawie z występkiem graniczyło. Obecnie szło tylko o ratowanie istoty żyjącej, nie było więc mowy o profanacji grobowca.

Podłożył drąg żelazny pod jeden koniec płyty kamiennej:

— Nuże! — zawołał na swego towarzysza. — Pomóż mi pan!

Teraz on objął niejako komendę.

Młody człowiek wykonał rozkaz.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Przydzielenie obwodu badania mięsa.

Rożental. Z dniem 29. III. rb. przydzielono p. Edmundowi Kirchnerowi, badaczowi mięsa, obwód Rożental, obejmujący miejscowości Rożental, Zielkowo, Pomierki, Gierłoż obszar dworski, Gierłoż leśnictwo, Kazanice, Byszwałd gmina, Byszwałd obszar dworski, Raczek, Losy i Waldyki.

Z Pomorza.

Diecezja chełmińska. — Wizytacje pasterskie.

Pelplin. Najprzew. Ks. Biskup Stanisław Wojciech odbędzie w roku bieżącym wizytacje pasterskie w porządku następującym:

I. dekanat kościernski 7—8 lipca: Szczodrowo, 8—9 lipca: Kleszczewo, 9—10 lipca: Pogódki, 10—11 lipca: Garczyń, 11—12 lipca: Niedamowo, 12—13 lipca: Polaszki Stare.

II. dekanat czerski 13—14 lipca: Wda, 14—15 lipca: Osie, 15—17 lipca: Śliwice (Osieczno), 17—18 lipca: Szlachta, 18—19 lipca: Piecie, 19—20 lipca: Łąg, 20—22 lipca: Czersk (kaplica w Mokrem), 22—23 lipca: Karsin (Odry), 23—25 lipca: Wiele, 25—26 lipca: Ryteł, 26—27 lipca: Legbąd.

III. dekanat tucholski 27—28 lipca: Raciąż (Dąbrówka), 28—30 lipca: Tuchola, 30—31 lipca: Jeleń, 31 lipca—1 sierpnia: Mędromierz, 1—2 sierpnia: Gostoczyn, 2—3 sierpnia: Pruszcz, 3—4 sierpnia: Bystaw (Bystawek), 4—5 sierpnia: Cekcyn, 5—6 sierpnia: Zdroje, 6—7 sierpnia: Lniano.

IV. dekanat nowomiejski 7—8 sierpnia: Tylce, 8—9 sierpnia: Polskie Brzozie, 9—10 sierpnia: Niemieckie Brzozie, 10—12 sierpnia: Kurzętnik, 12—14 sierpnia: Nowemiasto, 14—15 sierpnia: Mikołajki, 15—16 sierpnia: Skarlin, 16—17 sierpnia: Radomno, 17—18 sierpnia: Szwarzenowo, 18—19 sierpnia: Krotoszyn, 19—20 sierpnia: Łąkorz, 20—21 sierpnia: Lipinki.

V. dekanat radzyński 1—2 września: Ostrowite (Wardegów), 2—3 września: Płowęż, 3—5 września: Jabłonowo (Piecowo), 5—6 września: Rywałd, 6—7 września: Linowo, 7—8 września: Gruta (Stup), 8—10 września: Radzyn, 10—11 września: Okonin.

VI. dekanat grudziądzki 11—12 września: Dąbrówka, 12—13 września: Szczepanki, 13—14 września: Łasin, 14—15 września: Święte, 15—16 września: Szywałd, 16—17 września: Szembruk (Gubin), 17—18 września: Rogóźno, 18—19 września: Mokre (W. Wałcz), 19—24 września: Grudziądz, 24—25 września: Szynych.

Rocznica założenia Stow. Kat. Młodz. I poświęcenia sztandaru.

Polskie Brzozie, (pow. brodnicki). Dnia 3 maja rb. przypada rocznica założenia Kat. Stow. Młodzieży Polskiej — zespołu tak żeńskiego jak i męskiego. — Uroczystość tę obchodzić się będzie w połączeniu z poświęceniem sztandaru.

Program tej uroczystości jest następujący: O godz. 2 giej po p. l. zbiórka wszystkich delegacji towarzystw wraz ze sztandarami przed szkołą. O godz. 2.45 wyjazd do kościoła na nieszpory, gdzie dokona poświęcenia sztandaru miejscowy ks. patron Wollenberg. Po nieszporach pochód na rynek, tam śpiewy, przemówienie generałn. sekr. Związku Stowarz. ks. Żynda, wbijanie gwoździ, deflada przed sztandarem i władzami Stow. jak i zaproszonymi gośćmi. O godz. 7 mej aroczysta akademja na sal p. Zielińskiego. Po akademji przedstawienie amatorskie. Odegrane będą: „Westalka” dramat histor. w 3 akt. i „Polska już wolna” obrazek sceniczny w 3 odsłonach.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej dzięki intensywnej pracy umiało w szybkim tempie zjednoczyć młodzież ze wszystkich warstw. Poświęcenie sztandaru już w pierwszym roku istnienia Stowarzyszenia — to wielkie święto młodzieży, na które wszystkie bratnie stowarzyszenia niewątpliwie przyjadą.

Zgłoszenia delegacji należy kierować do patronatu w Polskiem Brzozie.

Nieszczęśliwa katastrofa.

Grudziądz. W pobliżu restauracji i miejsca wycieczkowego. Strzępiona osunęła się ziemia na długości 150 metrów. Drzewa krzewy itp. runęły ku Wiaśle. Całość robi wrażenie, jakoby okolicę nawiedziło trzęsienie ziemi. Główny budynek restauracyjny jest poważnie zagrożony, tak, że roboty ratunkowe idą w kierunku ocalenia go od zagłady. Na miejsce nieszczęścia przybył oddział saperów oraz większy oddział policji państwowej. Z magistratu przybyli: prezydent Włodek i budowniczy miejski Stołowski oraz straż pożarna z komendantem Kaczkowskim na czele. Pozostawiono na miejscu odpowiednią straż i zabezpieczono przed dalszym osuwaniem się ziemi. Zapadnięcie ziemi spowodowało, jak twierdzą znawcy, źródła podziemne, które podmyły ową górę.

Wolne miejsca zgłoszone w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy.

Torun: 2 par bawów do koni, 5 służących do gospodarzy rolnych, 5 pastery do bydła w wieku od 16 do 18 lat.

Grudziądz: Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Grudziądzu umieści 10 służących kobiet pojedynczo u gospodarzy na wsi.

Tczew: 1 formiarz i 1 młodszy technik.

Wejherowo: 1 kowal z 2 posyłami i własnymi narzędziami do majątku ziemskiego, 15 rodzin z szarwarkami do majątków ziemskich, 1 administrator maj. ziem., 1 włodarz z zaciągami, 2 parobków do koni, 1 lakiernik powozów, 1 kołodziej z cseladnikiem do majątku i 1 kołodziej samotny.

Aresztowania w garnizonie chełmińskim.

Chełmno. W ostatnich dniach dokonano w Chełmnie władze wojskowe aresztowań kilkunastu podoficerów tamtejszego garnizonu, którzy uprawiali wrogą, przeciwpaństwową działalność komunistyczną. Ze względu na toczące się śledztwo, szczegóły tej sprawy trzymane są w ścisłej tajemnicy.

Nieszczęśliwy wypadek.

Czersk. Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ w ubiegły wtorek w miejscowych zakładach przemysłowych Herman Schütt ślusarz Ludwik Ataszewski. Nieszczęśliwego przygniotta maszyna, wyrządzając mu poważne okaleczenia tak, iż udać się musiał pod opiekę lekarską, a następnie odwieziono go do zakładu św. Boromeusza w Chojnicach.

Aresztowanie niebezpiecznego opryska.

Pelplin. W Pelplinie ujęto niebezpiecznego opryska w osobie byłego wychowanka zakładu poprawczego w Chojnicach, Mokwińskiego. Mokwiński przez kilka lat przekradał się z Niemiec do Polski w celach kradzieży. W czasie jednej z takich wycieczek został w Pelplinie aresztowany.

Honorowa Odznaka Frontu Pomorskiego.

Zatwierdzona przez Min. Spraw Wojskowych dnia 10. XII. 1925 r. (Dziennik Rozkazów Wojskowych 39—25, poz. 382). Odznakę powyższą mają prawo nosić ci wszyscy, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się swoją pracą w organizacjach jak: Straż Obywatelska i t. p., do przyłączenia ziemi Pomorskiej do Polski, lub też pełnili czynną służbę w oddziałach wojskowych, które zajmowały Pomorze w 1920 roku. Zgłoszenia umotywowane należy nadsyłać do Komisji odznaki pod adresem: „Komisja Odznaki Honorowej Frontu Pomorskiego, Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 10”.

Cena odznaki wraz z legitymacją wynosi zł. 6.00, przesyłka poleconą 90 gr. Wysyła się także za zaliczeniem pocztowym. Do listów z zapytaniami należy dołączyć znaczek pocztowy za 25 gr., listy bez znaczka pozostaną bez odpowiedzi.

Loterja fantowa Związku Obrony Kresów Zachodnich.

Związek Obrony Kresów Zachodnich komunikuje: Na mocy zezwolenia Generalnej Dyrekcji Loterii Państwowej z dnia 23. III. rb. 1. dz. 3123/28 ciągnięcie loterii fantowej zostało przełożone z dnia 1 kwietnia na dzień 31 maja rb. Termin powyższy jest nieodwołalny. Tabela wygranych podana zostanie do wiadomości publicznej w 14 dni po ciągnięciu, tj. najpóźniej 14 czerwca rb.

Zdobycz polskiej techniki. — Pierwszy polski silnik samolotowy, pomystu inżyniera Zaleskiego.

Poznań. W godzinach popołudniowych odbył się dziś na lotnisku wojskowym w Ławicy oficjalny lot próbny dwupłatowca polskiego „B. M. 4 A.” wykonanego w całości w warsztatach fabryki „Samolot” z polskiego materiału. Płatowiec ten zaopatrzony jest pierwszym w odrodzonej Polsce w polski silnik samolotowy konstrukcji inż. Wł. Zaleskiego, wykonany również z polskiego materiału w warszawskiej fabryce „Avia—Avia” W. Z. 7.”

Samolot ten został zakupiony przez Ministerstwo Spraw Wojsk. jako aparat szkolny. Po pierwszym locie próbnym, dokonanym przez pilota samolotu Holenderskiego, z żoną konstruktora Zaleskiego jako pasażerką, odbyli lot odbiorczy por. pilot Halagiera z por. Gruszkiewiczem. Gdy stwierdzono nienaganną funkcjonowanie silnika, samolot przyjęty został na własność przez departament lotnictwa Min. Spraw Wojsk.

Pierwszy polski silnik odznacza się nadzwyczaj silną budową. Jest on 7-mio-cylindrowy, posiada siłę 140 koni mechanicznych, przy wadze tylko 104 kg. Inż. Zaleski jest wychowankiem szkoły Wawelberga w Warszawie i jest konstruktorem drugiego już silnika samolotowego; pierwszy o sile 18 koni mech. wykonał w 1924 r. również na własną rękę.

Nowy regulamin dla szkół średnich.

Warszawa, 15. 4. Departament szkół średnich ministerstwa oświaty przystąpił do opracowania jednolitego regulaminu szkół średnich dla wszystkich kuratorów okręgów naukowych.

Nowy regulamin normuje między innymi stosunek ciała pedagogicznego do uczni. Ponadto reguluje regulamin sprawę eliminowania młodzieży niezdolnej. Uczeń będzie mógł pozostawać w jednej klasie najwyższej dwa lata.

Dla pozostania nadal w szkole w takich wypadkach usprawiedliwiającym będzie jedynie słaby stan zdrowia ucznia.

Podaję niniejszem do publicznej wiadomości, że jak dotychczas, tak i nadal praktykuje jako

akuszerka

w tutejszem mieście i okolicy.

Walerja Graduszevska,

akuszerka
Lubawa, ul. Zamkowa 25.

Dar narodowy III. maja.

Zgodnie z tradycją, naród polski i w tym roku obchodzić będzie uroczystości święto 3-go maja. Jedną z nieodłączonych części programu tego święta jest zbiórka Daru Narodowego 3-go maja, przeznaczonego na cele oświatowe. Zbiórki tę organizują co rok na poszczególnych terenach Rzeczypospolitej zasłużone dla kraju Towarzystwa: Polska Macierz Szkolna warszawska, wileńska i cieszyńska, Towarzystwo Szkoły Ludowej i Towarzystwo Czytelni Ludowych, złączone razem w Zjednoczenia polskich Towarzystw oświatowych.

Wydział Wykonawczy tego Zjednoczenia utworzył już komitet honorowy zbiórki daru narodowego 3-go maja; do komitetu wchodzi członkowie episkopatu polskiego z prymasem Polski J. Em. ks. kardynałem Augustem Hlondem i J. Em. ks. kardynałem Aleksandrem Kakowskim na czele oraz wszyscy członkowie rządu z p. prem. Piłsudskim na czele.

Okropna katastrofa tramwajowa w Berlinie. 10 osób zabitych, 100 rannych.

Berlin, 16. 4. W sobotę o godz. 5 po poł. wyjechał się na skrócie między polem wysięgowym a ulicą Herrenstrasse tramwaj, złożony z 3 wagonów przepelnionych powracającymi z meczu futbolowego. Wagon, wyskoczywszy nagle z szyn, przewrócił się w szalonym pedzie i uległ doszczętnemu rozbiciu. Pod ich szczątkami legło 10 zabitych i około 100 osób ciężiej i lżej rannych.

Jedną z pierwszych ofiar, jaką wydobyto, były okrutnie zmiażdżone zwłoki Polaka, Stefana Kowalskiego. Inni zabici byli dosłownie powbijani na połamane drewniane słupy, do których przymocowane były ławki.

Miejsce katastrofy przedstawiało wstrząsający widok. Wśród kałuży krwi, w strzępach różnyc części garderoby jęczeli ranni, obsypani odłamkami szyb i szczątkami wagonów. Niektórzy popadli w ciężkie omdlenie, tak, że nie odróżniano ich początkowo od zabitych. Mimo sporej liczby ratowników nie można się było zorientować, komu przedewszystkiem spieszyć trzeba z pomocą.

Z pośród jadących najmniejsze obrażenia otrzymał motorniczy wagonu.

Nadesłane.

Z życia Tow. Powstańców i Wojaków.

Nowemiasto. W niedzielę, dnia 15. IV. 1928 r. odbyło się plenarne zebranie miejscowego Tow. Pow. i Woj. w wielkiej sali Hotelu Polskiego o godz. 4 po poł.

Udział członków pozostawiał dużo do życzenia, który to objaw zebrani szerzej rozważali w wolnych głosach. Najpierw stwierdzono, że najmniej interesują się życiem tegoż towarzystwa sfery najwięcej do rozwoju towarzystwa powołane, t. j. urzędnicy państwowi i komunalni, w drugim rzędzie wielką opieszałość okazują sfery kupieckie, a zwłaszcza z branży blawatniczej.

Zebrany nasuwa się mimowoli wrażenie, że w sferach tych odgrywa rolę brak zrozumienia doniosłego znaczenia tegoż towarzystwa, którego główną zaletą jest patriotyzm i gotowość do obrony granic Państwa i naszego mienia w razie potrzeby; pozbawienie zebrania jako i schadzki czy zbiórki dają członkom kilka przyjemnych chwil wolnych od swarów politycznych i różnic stanowych.

Członkowie wierniejsi towarzystwu wyrażili ogólnie i jednomyślnie swe ubolewanie nad opuszczeniem ich, a zwłaszcza na zebraniach przez oficera P. W. p. por. Sikorskiego, który zdaniem członków powinien więcej od przeciętnego członka dbać o rozwój i utrzymanie ducha w towarzystwie, przez podawanie myśli, wskazówek i branie udziału w zebraniach towarzystwa, a zwłaszcza, gdy Zarząd p. Porucznika kilkakrotnie na zebrania specjalnie zapraszał. Zebrani uznawają co prawda trudne i pełne móżolów życie p. por. Sikorskiego, jednakże pragnieniem członków jest ujrzeć go od czasu do czasu na zebraniach i usłyszeć kilka zdrowych słów z ust osoby powołanej do akcji życia wojackiego.

Do ważniejszych uchwał zebrania należy zaliczyć jednogłośnie uchwalenie wprowadzenia większej karności i s-rystalizowania w szeregach towarzystwa przez wysłanie kurendy do dotychczas zapisanych członków, celem konkretnego pisemnego oświadczenia się tychże, co do ich przynależności do towarzystwa, kierując się myślą „choć mała liczba członków — ale karnych i wernych”. Uchwalono urządzenie regularnych zbiórek, wycieczek i ćwiczeń oraz utworzenie dwóch plutonów bojowych i wzięcie udziału w zawodach kołarstkich. Członków, nie biorących udziału w 3 następujących po sobie zebraniach, bez poprzedniego lub późniejszego pisemnego uniewinnienia się na ręce prezesa, uchwalono wykluczyć z towarzystwa. Zebrania poza ogłoszeniem w „Dziwcy”, ogłaszane będą osobnymi afiszami. Uchwalono podać powyższe uchwały członkom do wiadomości, przez podanie sprawozdania do miejscowej gazety „Drwęca” i zwrócić się do członków i nieczłonków z gorącym apelem, o więcej zainteresowania się towarzystwem, przez wzięcie udziału w członkostwie, zebraniach i karności, godnej towarzystwa pod hasłem „Wolność” dla dobra Ojczyzny naszej.

Najbliższa zbiórka wszystkich członków w niedzielę, dnia 22. 4. rb. na placu koło rzeź-

Nowych członków wstąpiło dwóch, a dalszych się serdecznie wita. Uczestnik.

Ostatnie wiadomości polityczne.

Przed przyjazdem królestwa Afganistanu do Polski.

Ostatecznie ustalono, iż na granicy polskiej stanie królewska para Afganistanu w piątek 27 bm. późnym wieczorem. Na polskiej stacji granicznej Zbąszyń powitać króla inspektor armii gen. dyw. Sosnkowski w imieniu Prezydenta Rzplitej i dowódca 1 p. szwol. pułk. szt. gen. Wieniawa-Długoszewski w imieniu marszałka Piłsudskiego. Min. spraw zagranicznych reprezentować będzie Józef hr. Potocki, który rok temu bawił na dworze afgańskim w specjalnej misji rządu polskiego.

Na parę królewską i jej świtę oczekiwać będzie w Zbąszynie specjalny pociąg Prezydenta Rzplitej. W Warszawie pociąg ten stanie 28 bm. rano na dworcu Głównym.

Wzdłuż całej drogi z dworca do pałacu prezydium Rady ministrów ustawiony będzie szpaler wojskowy, wśród którego pojazd królewski jechać będzie w honorowej eskorcie szwadronu szwoleżerów.

Litwa się zbroi.

Kowno, 14. 4. Litewskie ministerstwo obrony zamówiło we francuskich warsztatach lotniczych nowe trzy lotnicze aparaty wojskowe systemu „Spade”. Również departament morski ministerstwa obrony postanowił zwrócić się do społeczeństwa litewskiego, aby składało ofiary na krążownik litewski, któryby nosił nazwę „Oswobodzonego Wilna” (!). Litewskie ministerstwo oświaty opracowało plan zaprowadzenia we wszystkich szkołach średnich nauki przysposobienia wojskowego. Opracowano również projekt powiększenia kadr podoficerów rezerwy. W myśl tego programu szaulisi będą przechodzili trzy stopnie przysposobienia wojskowego, odpowiadające przeszkoleniu rekrackiemu i oficerskiemu.

Doniosłe wystąpienie Stanów Zjednoczonych w sprawie zawarcia paktu przeciw wojnie.

London, 14. 4. W dniu wczorajszym ambasadorzy Stanów Zjednoczonych w Londynie, Paryżu, Rzymie, Berlinie i Tokio wręczyli ministrom spraw zagranicznych odpis wymiany zdań między Francją i Stanami Zjednoczonymi w sprawie zawarcia paktu przeciw wojnie, oraz projekt układu, mocą którego Stany Zjednoczone, Francja, W. Brytania, Włochy, Niemcy i Japonia zobowiązują się między sobą zaniechać wojny

jako środka rozwiązywania międzynarodowych sporów. Dołączone noty Stanów Zjednoczonych proszą o zycielive rozważenie tego projektu i o ewentualne zaproponowanie zmian.

Projekt Brianda o pakcie przeciwwojennym.

Paryż, 13. 4. Rząd francuski podaje oficjalnie, że wystosował do rządów w Berlinie, Rzymie i Tokio notę, w której Briand prosi o niedawanie odpowiedzi na notę amerykańską. Briand zapowiada, że wystąpi z własnym projektem w sprawie paktów antywojennych i prosi, ażeby rządy tych państw zaczęły na jego projekt.

Zbrojne uprowadzenie pisarza komunistycznego w Berlinie.

Berlin, 11. 4. Komunistyczny pisarz Otto Braun, skazany za zdradę stanu na półtora roku więzienia, został w czasie gdy bawił u sędziego śledczego, aby widzieć się ze swoją narzeczoną, uprowadzony przez uzbrojoną bandę.

Mianowicie do pokoju, w którym znajdował się sędzia śledczy wtargnęło siedmiu młodych ludzi i steryzowanych wachmistrza policji i sędziego śledczego uciekli wraz z Braunem. Pościg nie wydał dotychczas rezultatu. Udało się jedynie przyaresztować jednego z napastników. Braun uciekł autobusem, który stał w pogotowiu do gmachu więziennego.

Mimo gorliwych poszukiwań nie może policja odnaleźć zbiegłego komunisty.

Berlin, 12. 4. Uprowadzony wczoraj przy pomocy zbrodniczego napadu komunisty Otto Braun dotychczas nie został przez policję odnaleziony pomimo gorączkowego śledztwa, prowadzonego przez wszystkie władze policyjne.

Policja przypuszcza, że zbiegł Braun wraz z towarzyszącymi dotychczas znajduje się w Berlinie.

Jak donosi „Acht Uhr Abendblatt” dochodzenia stwierdziły, iż pistolet znaleziony przy aresztowaniu napastnika napadu nie był nabity i że prawdopodobnie wszyscy napastnicy napadu mieli broń nienabitą.

Ruch towarzysystw.

Nowemiasto. Tow. św. Wincentego a Paulo Nowemiasto. Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, dnia 19. bm. o godz. 4-tej po południu w Oehronce. Sekretarka.

Na pogorzalców w Pomierkach

złożyli w dalszym ciągu:

St. Strehl	5,-
Falkowski, Łąki	2,-
L. Kamiński, Otręba	3,-
A. Hejka, Wonna	5,-
J. Wisniewski, Wonna	5,-
A. Wierchowski, Szwarcenowo	3,-
A. Jabłońska, Radomno	5,-
Z. Zuralski, Wonna	40,-
F. Dudalski,	3,-
J. Skuzjus,	2,-
M. Otremba,	2,-
Fr. Bielski,	3,-
F. Kuczarski,	2,-
Roth, Bielice	10,-
Marwiczowa Nowemiasto	5,-
Niedzielski	5,-
O. M.	2,-

We filii „Drwęcy” w Lubawie złożyli:

Pani Satke, Lubawa	5,-
Satke, Lubawa	5,-
Kraśniński Antoni	10,-
Jagusz, Lubawa	5,-
Zuchowski Władysław, Omule	10,-
N. N., Lubawa	1,-
Drews, Omule	10,-
Maliszewski, Lubawa („Drwęca”)	5,-
Razem	51,-

W imieniu pogorzalców składamy Szan. Ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać”. O dalsze datki uprasza się.

Ofiary z Lubawy i okolicy prosimy uprzejmie składać w filii „Drwęcy” w Lubawie, Gdańska 3.

REDAKCJA.

Gięda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 16. 4.
Płacono w złotych za 100 kg.

Zyto	51.50—53.00
Pszonica	57.50—58.50
Jęczmień przemysłowy	46.00—48.00
Jęczmień browarowy	42.00—44.00
Owies	43.00—45.00

Kurs dolara.

Warszawa, 18. 4. Dolar 8.90³/₄ nieurzęd.
Za 100 zł w Gdańsku 57.57—57.64.
na Warszawę 57.47—57.58.

Za redakcję odpowiedzialny: Walenty Stawicki w Nowemiście.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W czwartek, dnia 19. IV. 28. r. o godz. 15 po połud. będą sprzedawani w Wawrowioch u p. Jana Soboczyńskiego za gotówkę najwięcej dającymu: około 4 mtr. drzewa opałowego, i maszynę do sycia i lustrę.

Nowemiasto, dnia 18. kwietnia 1928 r.

Sommerfeld, kom. sądowy.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W piątek, dnia 20-go bm. o godz. 4-tej po południu sprzedawane będą w Złotowie u p. Antoniego Lewalskiego za gotówkę najwięcej dającymu:

1 bryczkę, szory wyjazdowe, 1 żrebaka, 5 owiec, 3 jagniaki, 1 żniwiarkę, 1 kartoflarę i 10.000 cegły palonej.

Szukalski, kom. sądowy w Lubawie.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W wtorek, dnia 1. maja rb. o godz. 10 przed połud. sprzedawane będą w oberży p. Elzanowskiego w Mikolajkach za gotówkę najwięcej dającymu:

1 wagę wraz z ciężarkami.

Mikolajki, dnia 17. kwietnia 1928 r.

Bolesław Zawadzki, woźny wójt.

LICYTACJA DRZEWA.

W piątek, dnia 20-go kwietnia, o godz. 10-tej przed połud. odbędzie się

w lesie Wleńskim w porębie przy Piasecznie publiczna licytacja drzewa użytkow. i opałowego

Sprzedawane będą około 500 m³ drzewa sosnowego i bukowego I.—IV. kl. w dłużycach i około 500 m³ drzewa opałowego, szczyapy, wałki i galezie, prócz tego dyszle brzożowe i wałki.

Warunki sprzedaży zostaną ogłoszone przed rozpoczęciem licytacji.

Pomorska Centrala Drzewa

Sp. z o. p.

Różycki i S-ka

w likwidacji

poczta Klonowo.

ZNALEZŁEM

dnia 9. kwietnia rb. na drodze Tylicze—Jakóbkowo, wartościową

damską torebkę szarą, którą za zwrotem kosztów można odebrać

Władysław Zieliński Jakóbkowo, p. Zajęczkowo.

Tapety

w wielkim wyborze

— poleca —

Księgarnia „Drwęcy”.

KARTY

do gry

poleca

Księgarnia „Drwęcy”.

Przyjmuję jałowo

bydło na paśnik

z dniem 15 kwietnia i później.

J. Ewertowski,

SŁOWIN, poczta Cicho.

ROLNICY!

☛ Czas do siewu już jest. ☛

Celem dobrego odbytu swoich produktów i dobrych żniw, konieczne potrzebne są dobrze

czysto gatunkowe sadzonki

We wszystkich stacjach doświadczalnych stoją Modrowa oryg. sadzonki na pierwszym miejscu i przynoszą one największe plony.

Ażeby W. Panom dać możność, dobrze i stosunkowo tanie siewy otrzymać, sprzedam moje sadzonki od 1 — 1½ cal (najlepsze do siewu) za cenę 9,00 zł za 50 kg. z mego podwórza.

Za zwiększony wydatek na dobre sadzonki nie potrzebują W. Panowie żałować, ponieważ w stosunku do większego zbioru ten wydatek jest zupełnie minimalny.

Henryk Modrow,

Hodowla nasion

GWIŹDZINY, p. Nowemiasto n. Drw. (Pom.).

PIEGI

zółte plamy, opaleniznę usuwa pod gwarancją aptekarzy

Jana Gadebuscha

„AXELA”

krem od piegów. 1/2 stoika 250 zł. 1/1, st. 4,50 zł. do tego mydło „Axela” 1 kaw. 1,25 zł. 3 kaw. 3,50 zł. Do nabycia w następujących drogerjach i aptekach:

Józef Cieszyński, Nowemiasto,

A. Zalewski, Nowemiasto

Will, Lubawa.

Umeblowany pokój

z całym utrzymaniem od maja lub później do wynajęcia. Tak samo przyjmuję dwóch lub trzech panów na stanoję lub obiady

Markuszevska,

Nowemiasto, Mostowa 11.

2 domy

1 położony przy ulicy Sobieskiego z dużym wystawnym oknem, nadający się na interes, sprzedam albo wydzierżawię.

Paweł Fiscoeder,

Nowemiasto, Sobieskiego 5.

Kupujemy

obligacje Państwowej Pożyczki z roku 1920 markowe (jeszcze nie skonwertowane na złote)

Bank Ludowy

Nowemiasto.

15 cfr. prostej słomy i 1 centryfugę

ma na sprzedaż

J. KARCZEWSKI,

Nowemiasto, Jagiellońska.

Korzystnie na sprzedaż

1 i pół morga ogrodu

Kto? wskaze eksp. „Drwęcy”.

SADZONKI

kartofli rychlików

(różowe) ma kilkaset cfr. do oddania.

Domin. Montowo.

ZIEMNIAKI

sadzonki rychle

„róże”, „królewska korona” ma do oddania

Lubstyn, pow. Lubawa

tel. Lubawa 43.

Zarybek karpia

lustrzaki

ma do oddania, dopóki zapas starczy

Dom. Montowo.

Sól

bydleca

poleca

Serożyński,

Nowemiasto, Rynek.

Poszukuję pożyczki

2-3 tys. zł.

na dom w mieście na hipotekę

Zgłoszenia do eksp. „Drwęcy”.

Dom. Samplawa

oddaje dalej

treściwą paszę

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

zdrobniony mokrzy łubin, odgoryczony w aparatach podług najnowszej doświadczonej metody, bardzo korzystnie w stosunku do cen osy i przewyższa zawartość jako karmu. Łubin odbiera się jedno razowo na tydzień w workach.

Ogłoszenie.

Podaję do łaskawej wiadomości, iż z dn. 4. kwietnia uruchomiłem w Lubawie ul. Kuppnera nr. 9 u p. Altman w podwórzu

swój warsztat

ślusarsko-reparacyjny

Wykonuje wszelkie reparacje w zakres ślusarstwa wchodzące szybko, gustownie i po cenach przystępnych. Więcej proszę o łaskawą pomoc mego przedsiębiorstwa ze strony Szanownej Klienteli

Bronisław Rytlewski.

W niedzielę, dnia 22. bm. odbędzie się

w Wawrowioch

ZABAWA

taneczna

o godzinie 5 po południu na sali p. Różyckiego, na którą uprzejmie zaprasza

Kółko Rolnicze.

Zabawa

taneczna

odbędzie się w niedzielę, dnia 22. bm. na sali p. Szczepańskiego w Dębieniu.

Początek o godz. 6 wiecz., na którą uprzejmie zaprasza

Młodzież.

dziewczyna

albo kobieta (może być starsza) do drobniucha i pomocy w kuchni.

Majątek Ruda.

Młodsza

dziewczyna

ze wsi, potrzebna od zaraz lub 1. maja.

SARNOWSKA,

nauczycielowa,

Jamietnik, koło Lidzbarka.